

2005 nem volt felhőtlen az osztrák papíriparban – szomszédaink mégis joggal optimisták

Az osztrák papíripar múlt évi teljesítményét bemutató elemzés szerint a vállalatok többsége kritikusán értékelte a 2005-ös év eredményeit. Csekély mennyiségi növekedés és stagnáló forgalom mellett, az emelkedő költségek – elsősorban a növekvő energiaár – egyértelműen rontották a papíripar versenyképességét [1].

A papírtermelés 2005-ben mintegy 2%-kal (100 ezer tonnával) nőtt, összesen közel 5,0 millió tonnára. Míg a belföldi igény alig változott, az export az elmúlt évben 75 ezer tonnával javult és elérte a 4,3 millió tonnás szintet. Más szóval az exportkvóta Ausztriában 85% feletti szinten alakult.

Hagyományosan Németország jelenti a legnagyobb exportpiacot, azt követi az olasz ill, a francia piac. Egyértelműen a csomagoló- és a speciális papírok iránt volt élénkebb igény, míg a karton- és lemezgyártás növekedése átlag alatti.

Az átlagos kapacitás-lekötés évek óta a legalacsonyabb: 88,7%-os volt 2005-ben, s az európai többletkapacitások miatt néhány területen ismét le kellett állítani termelőegységeket.

A lényegében 5 év óta csökkenő átlagos árbevétel után (1. ábra) 2005-ben már halaszthatatlanná vált az áremelés, amit azonban csak részben lehetett érvényesíteni. A papíriparban Európában – így Ausztriában is – emelkedő for-

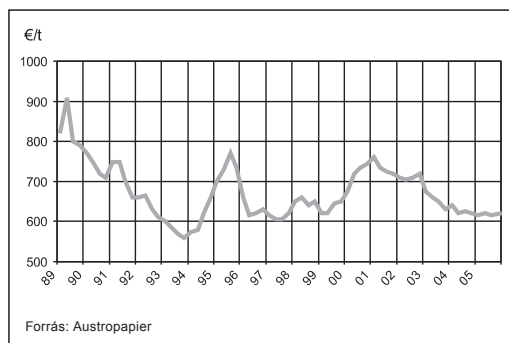
galom mellett, aránytalanul növekvő költségekkel kell megküzdeni (2. ábra). Elsősorban az energiaárak alakulása kritikus, s egyes osztrák termelőknél az energiaköltség már meghaladta a bérköltség szintjét, de növekedett az anyagköltség is.

Mindez összességében érezhetően rontotta az eredményeket, így 2006-ra versenyképességük megtartása érdekében a termelők határozott költségcsökkentésre kényszerülnek.

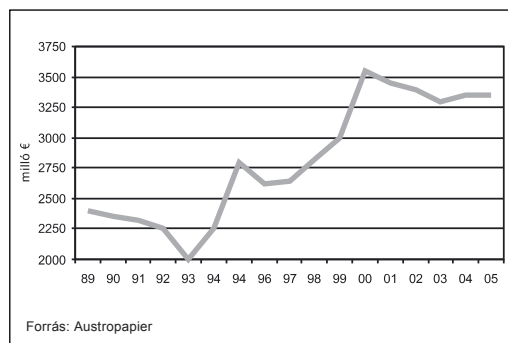
Merre tovább?

A piacokról jelentkező nyomás, a fenntartható gazdálkodás témájáról folyó vita, és végül az új európai álláspont a technológiai kutatások prioritását illetően, remélhetőleg segít abban, hogy szorosabb együttműködés valósuljon meg az értéktermelő-lánc egyes részei között.

Hosszabb előkészítést követően, lényegében ezt szolgálja az osztrák kooperációs egyezmény a fagazdálkodás és a papíripar között. Ezzel lényegében új alapokra helyezik a papírfa erdészeti kitermelését, ami elsősorban a fűrészipar fejlesztését jelenti. A fagazdálkodásban most elsődleges cél a kiserdők fakihozatalának növelése.

1. ábra. Az átlagos bevétel alakulása az osztrák papíriparban (1989–2006) (papír, dobozkarton és lemez)

2. ábra: A forgalom alakulása az osztrák papíriparban (1989–2006)

Fellendülési előrejelzések

Gazdaságtudósok várakozásai szerint, az osztrák gazdaság 2006-ban $\frac{1}{2}\%$ -kal gyorsabban fog növekedni, az infláció üteme pedig csökken. A papíriparban év eleje óta érezhetően javul a kapacitásleköltés, másrészt a faanyag beszerzése nehezebbé vált. Az általános optimizmus eléréséhez azonban a szükséges áremelések realizálása nem halasztható.

A kedvezőtlen peremfeltételek alakulása ellenére, azért egy nagyobb mértékű létszámleépítés elkerülhető, s mindez a fenntarthatóság követelményeinek feladataival is összefügg. Érdekes hír, hogy 2006-ra az üzemek továbbra is növekvő mértékben igénylik tanulók képzését.

2005-ben a beruházások nem álltak le, ezek sorában pl. papírgép átépítése (Kenaten) és cellulózyártó kapacitásbővítés (Pöls) a további fejlesztések előkészítését jelentik.

Egyes vállalatok, az emelkedő áramköltségek miatt, Ausztriában új erőművek építését is tervezik.

Nemzetközi kitekintés

Ismeretes, hogy 2005-ben a papírfelhasználás Európában alig növekedett, a termelés is csak $\frac{1}{2}$ millió tonnával nőtt, összesen 99,7 millió tonnás szintre. (A stagnálásban szerepe volt

a hathetes finn papíripari sztrájknak is.) Az egy főre jutó papírfogyasztás sokatmondó adatait a **3. ábra** mutatja.

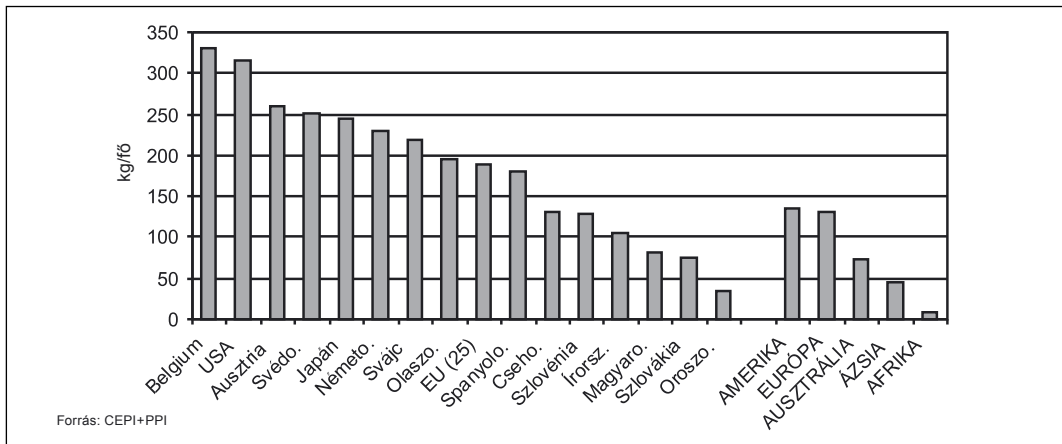
A következő időszakra Európában a papíripar kismértékű fejlődésével számolnak. Míg a 90-es években az ágazat teljesítménye évi 3-4%-kal nőtt, addig a jövőben sok fáradozással és csak javított feltételek mellett lehetséges a már elért szintet tartani.

A globalizáció természetesen a papíriparban is erőteljes változásokat indukál, a vállalati fúziók és a termelési szerkezet módosítása az EU közösségeket is érinti. A kínai piacra történő belépés természetesen továbbra is érdekes, de szinte kizárólag joint venture formában zajlik (pl. SmurfitStone, StoraEnso, NorskeSkog esetében).

Míg 10 évvel ezelőtt a vásárlások és befektetések célpontja Közép-Európa volt, most a súlypont áthelyeződött Kelet-Európára és a Balkánra.

Ausztriában a külföldi tőke hányada a papíriparban 80%, 2005-ben a tulajdonosi szerkezet nem változott. Figyelmet érdemel, hogy az osztrák vállalatok 2,1 millió tonna papírt külföldi telephelyen termeltek. A **Mondi konszern** évente több mint 3 millió tonna alappapírt Ausztrián kívül termel.

Míg Nyugat-Európa papíriparában a családi vezetésű vállalatok korszaka már a 80-as években lejárt, a következő évtizedben a korábban főként állami nagyvállalatok feldarabolásának

3. ábra. Az egy főre jutó papírfogyasztás 2004-ben

lehattunk tanúi, keleten és nyugaton egyaránt. A legújabb trend pedig a nagy befektetési tásaságok megjelenése.

Ausztria húzóágazata a papíripar

Az európai országok sorában Ausztria kiemelkedően gazdag faállománnyal büszkélkedhet. Az erdő- és fagazdálkodásra támaszkodó iparágak jelenleg évente tíz milliárd euró értéket termelnek, és 250 ezer embernek adnak munkát, főként olyan régiókban, ahol más lehetőség alig van. A papírgyártó és feldolgozó ágazat termelése 50 év alatt tízszer-

sére növekedett, és a versenyképes és kitűnő minőségű termékeket a világ 150 országában forgalmazzák.

Az elmúlt év nehézségei ellenére tehát nem vitás, hogy az osztrák gazdaságban kiemelkedő szerepe van a cellulóz- és papírgyártásnak, s e húzóágazat jövőjét tekintve, az optimizmus megalapozott.

Forrás: [1] Papier aus Österreich, Jahresbericht 2005. 7. 11. oldal

*Összeállította:
Dr. Helyes Lászlóné*

Felavatták a világ legmodernebb papíripari létesítményét

2006 május 11-én ünnepélyes külsőségek közepette avatták fel, mintegy 600 résztvevő jelenlétében a világ legmodernebb papíripari létesítményét a németországi Heidenheim/Brenzben. Az eseményt díszvendégként figyelemmel kísérte Baden-Württemberg tartomány miniszterelnöke Günther Oettinger is, valamint a kormány több tagja. Günther Oettinger a megnyitóbeszédében kiemelte az új beruházásnak a régióra gyakorolt hatását, a munkahelyteremtést és a német gazdaság hosszú távú versenyképességének fokozását.

A grandiózus építkezés 2005 január közepén indult és alig másfél év alatt, határidőre el is készült. A beruházás költsége meghaladta a 75 millió eurót. A hatalmas, új épület 115 méter hosszú, 42 méter széles és 28 méter magas. A csarnok magában foglalja az anyagelőkészítőt, a papírgépet és az adminisztrációs részlegeket is. A nyolc hónap alatt kulcsra készre szerelt csarnokhoz később csatlakoztatták az összesen 700 m³-es tartályokat.

Az új létesítmény „szíve” a 75 méter hosszú kísérleti papírgép, a VPM 6-os, amelyen 2005 szeptemberében kezdték meg a munkálatokat. A HiDryer szárítószakasz és a Tandem

Nipco Flex 2006 első felében került beépítésre. A papírgépen most már 140 technikus és mérnök dolgozik a világ minden tájáról érkező „papírmacherrel”. Így közösen kutatják és fejlesztik a jövő papíripari technológiáját a rostanyagtól kezdve a papírgépen át egészen a feldolgozásig. Kiemelt figyelemmel vannak az automatizálás, a számítástechnika és az energiagazdálkodás minél szélesebb körű papíripari alkalmazására. Az új beruházás ezzel K+F központként is szolgál.

A VPM-6-ost 3000 m/perc feletti sebességre tervezték. A jelenleg működő papírgépek legnagyobb sebessége mindössze 1900 m/perc. A papírgép moduláris felépítése lehetővé teszi az új gyártási programok tesztelését és összehangolását valós körülmények között. Erre most először van itt lehetőség. A papírgépből, ahol szükséges, teljes egységek kiszerezhetőek és mással helyettesíthetőek. A papírgéphez tartozó anyagelőkészítőben pontosan meghatározható a gyártandó papírhoz leginkább megfelelő rostanyag.

Forrás: Voith honlap 2006

Jankelovics Péter